

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2011. gada 9. jūnijā *

Lieta C-87/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale ordinario di Vicenza* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 30. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 15. februārī, tiesvedībā

Electrosteel Europe SA

pret

Edil Centro SpA.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents) un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*],

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Edil Centro SpA* vārdā — R. Kampēze [*R. Campese*], *avvocatessa*,

— Eiropas Komisijas vārdā — N. Bambara [*N. Bambara*] un M. Vailderspins [*M. Wilderspin*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2011. gada 3. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “regula”) 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmo ievilkumu.

- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Electrosteel Europe SA* (turpmāk tekstā — “*Electrosteel*”), kas atrodas Arlā [Arles] (Francija), un *Edil Centro SpA* (turpmāk tekstā — “*Edil Centro*”), kas atrodas Pjovenē Roketē [Piovene Rocchette] (Itālija), par preču pirkuma līguma izpildi.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Regulas 2. panta 1. punktā, kas ietilpst regulas II nodaļas 1. iedaļā ar nosaukumu “Vispārīgie noteikumi”, ir paredzēts:

“Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā.”

- 4 Regulas 3. panta 1. punktā, kas ietilpst tajā pašā 1. iedaļā, ir noteikts:

“Personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā vienīgi saskaņā ar šīs nodaļas 2. līdz 7. iedaļā izklāstītajiem noteikumiem.”

- 5 Saskaņā ar regulas 5. pantu, kas ietilpst regulas II nodaļas 2. iedaļā ar nosaukumu “Īpašā jurisdikcija”:

“Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī var iesūdzēt:

1. a) lietās, kas attiecas uz līgumiem — attiecīgās saistības izpildes vietas tiesā;
- b) šā noteikuma mērķiem un ja vien nepastāv citāda vienošanās, attiecīgās saistības izpildes vieta ir:
 - preču iegādes gadījumā — vieta dalībvalstī, kur saskaņā ar līgumu preces tika piegādātas vai bija jāpiegādā,
 - pakalpojumu sniegšanas gadījumā — vieta dalībvalstī, kurā saskaņā ar līgumu pakalpojums tika sniegts vai bija jāsniedz;
- c) ja nepiemēro b) apakšpunktu, tad piemēro a) apakšpunktu;

[..].”

- 6 Regulas 23. panta 1. punkts, kas ietilpst minētās II nodaļas 7. iedaļā ar nosaukumu “Vienošanās par jurisdikciju”, ir izteikts šādā redakcijā:

“Ja puses, no kurām vienai vai vairākām domicils ir kādā dalībvalstī, ir vienojušās par to, ka tiesai vai tiesām kādā dalībvalstī ir jurisdikcija izskatīt jebkādu strīdu, kas radušies vai varētu rasties saistībā ar noteiktām tiesiskām attiecībām, tad jurisdikcija ir šai tiesai vai tiesām. Tā ir izņēmuma jurisdikcija, ja vien puses nav vienojušās citādi. Šāda vienošanās, kas piešķir jurisdikciju, ir:

- a) rakstiska vai rakstiski apstiprināta; vai
- b) tādā formā, kas atbilst pušu starpā pastāvošajai praksei; vai
- c) starptautiskajā tirdzniecībā vai komercdarbībā — tādā formā, kas atbilst praksei, par ko puses zina vai par ko pusēm būtu vajadzējis zināt, un ko šādā tirdzniecībā vai komercdarbībā iesaistītās attiecīgā līguma veida līgumslēdzējas puses plaši pazīst un regulāri ievēro.”

- 7 Regulas 60. panta 1. punkts, kas ietilpst V nodaļā ar nosaukumu “Vispārīgi noteikumi”, ir paredzēts:

“Šajā regulā uzņēmēj sabiedrības vai citas juridiskās personas, vai fizisku vai juridisku personu apvienības domicils ir vietā, kur ir tās:

- a) statūtos noteiktā atrašanās vieta; vai

b) galvenais birojs; vai

c) galvenā darbības vieta.”

Pamata prāvas fakti un prejudiciālais jautājums

- 8 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka *Edil Centro*, kas ir pārdevēja, un *Electrosteel*, proti, pircēja, ir noslēgušas preču pārdošanas līgumu. Pēc strīda par līguma izpildi pārdevēja vērsās *Tribunale ordinario di Vicenza* [Vičencas tiesā], pieprasot pircējai samaksāt par iegādātajām precēm summu EUR 36 588,26 apmērā.
- 9 Vispirms paziņojumā par iebildumiem pircēja atsaucās uz Itālijas tiesas kompetences neesamību atbilstoši regulas noteikumiem. Pamatojot šo iebildumu, pircēja apgalvoja, ka tās juridiskā adrese ir reģistrēta Francijā un ka tādējādi tā bija jāiesūdz šīs dalībvalsts tiesā.
- 10 *Edil Centro* apgalvo tieši pretējo, ka līgumā, kas tika noslēgts tās juridiskajā adresē, kas atrodas Itālijā, ir ietverta klauzula “Resa: Franco ns. [nostra] sede” (“Piegāde: no mūsu juridiskās adreses”) attiecībā uz preču piegādes vietu un ka tāpēc lietas izskatīšana ietilpst Itālijas tiesu kompetencē.
- 11 *Edil Centro* atsaucas uz Starptautiskās Tirdzniecības palātas, kas atrodas Parīzē, noteikumiem, kuri ir izstrādāti angļu valodā, kas ir to oficiālā valoda, tā dēvētajiem “Incoterms” (“international commercial terms”) 2000. gadā publicētajā redakcijā

(turpmāk tekstā — “*Incoterms*”), un apgalvo, ka klauzula “Resa: Franco nostra sede” atbilst *Incoterm* “EXW” (“Ex Works”), kura A4. un B4. punkts norādot uz preču piegādes vietu.

12 Šie *Incoterm* “Ex Works” punkti ir formulēti šādi:

“A4 Delivery

The seller must place the goods at the disposal of the buyer at the named place of delivery, not loaded on any collecting vehicle, on the date or within the period agreed or, if no such time is agreed, at the usual time for delivery of such goods. If no specific point has been agreed within the named place, and if there are several points available, the seller may select the point at the place of delivery which best suits his purpose.

B4 Taking delivery

The buyer must take delivery of the goods when they have been delivered in accordance with A4 [..].”

13 No lietas materiāliem izriet, ka apstrīdētā līguma priekšmetu — preces — pircējai piegādāja transportētājs, kurš šīs preces saņēma Itālijā, pārdevējas juridiskajā adresē, un piegādāja tās Francijā, pircējas juridiskajā adresē.

- 14 Iesniedzējtiesa norāda, ka “piegādes vietas” jēdziens kā “attiecīgās saistības izpildes vieta” atbilstoši regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmajam ievilkumam Itālijā ir bijis pamats atšķirīgām interpretācijām Itālijā — gan zemāko instanču tiesās, gan *Corte suprema di cassazione* [Augstākajā kasācijas tiesā].
- 15 Ņemot vērā šīs atšķirīgās interpretācijas, *Tribunale ordinario di Vicenza* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai regulas [...] 5. panta 1. punkta b) apakšpunkts un vispārīgi — Kopienas tiesības, kurās ir noteikts, ka preču pirkuma pārdevuma gadījumā saistību izpildes vieta ir vieta, kurā preces ir piegādātas vai būtu bijis jāpiegādā saskaņā ar līgumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka piegādes vieta, lai noteiktu kompetento tiesu, ir līgumā paredzēto preču galamērķis, vai tādējādi, ka tā ir vieta, kurā pārdevējs atbrīvojas no savām piegādes saistībām saskaņā ar atsevišķā gadījumā piemērojamām materiālo tiesību normām, vai arī minētā tiesību norma ir interpretējama citādi?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 16 Vispirms ir jākonstatē, ka Tiesa pēc tam, kad iesniedzējtiesa bija iesniegusi šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, 2010. gada 25. februārī pasludināja spriedumu lietā C-381/08 *Car Trim* (Krājums, I-1255. lpp.) un šī sprieduma rezolutīvās daļas 2) punktā tā nosprieda, ka regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka pārdevuma ar piegādi gadījumā vieta, kurā saskaņā ar līgumu preces tika piegādātas vai tās būtu bijis jāpiegādā, ir jānosaka, pamatojoties uz šī

līguma noteikumiem. Tā piebilda, ka, ja šādi nav iespējams noteikt piegādes vietu, neatsaucoties uz līgumam piemērojamām materiālajām tiesībām, piegādes vieta ir tā, kurā ir notikusi fiziskā preču nodošana, ar kuru pircējs ir ieguvis vai tam būtu bijis jāiegūst faktiskā vara pār šīm precēm pirkuma darījuma galamērķi.

- 17 Minētās tiesību normas interpretācija, ko sniegusi Tiesa minētajā spriedumā lietā *Car Trim*, ir piemērojama pamata lietā, un tā gandrīz pilnībā sniedz atbildi uz *Tri-bunale ordinario di Vicenza* uzdoto jautājumu.
- 18 Tomēr vēl ir jānoskaidro jautājums, kā ir jāinterpretē regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmajā ievilkumā ietvertais formulējums “saskaņā ar līgumu”, it īpaši, ciktāl var ņemt vērā līguma noteikumus un klauzulas, kuros nav tieši un skaidri norādīta piegādes vieta, lai noteiktu tiesu, kuras kompetencē ir strīda izskatīšana starp lietas dalībniekiem.
- 19 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar regulas 23. pantu vienošanos par jurisdikciju var noslēgt ne vien rakstiski vai rakstiski apstiprinātā veidā, bet arī tādā formā, kas atbilst pušu starpā pastāvošajai praksei, vai starptautiskajā tirdzniecībā vai komercdarbībā — tādā formā, kas atbilst praksei, par ko puses zina vai par ko pusēm būtu vajadzējis zināt, un ko šādā tirdzniecībā vai komercdarbībā iesaistītās attiecīgā līguma veida līgumslēdzējas puses plaši pazīst un regulāri ievēro.

- 20 Nav iemesla uzskatīt, ka Savienības likumdevējs būtu vēlējies neņemt vērā tādu komercdarbības praksi, lai interpretētu citus tās pašas regulas noteikumus, it īpaši, lai saskaņā ar šīs regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmo ievilkumu noteiktu kompetento tiesu.
- 21 Paražām, it īpaši, ja tās ir apkopojušas, precizējušas un publicējušas atzītas profesionālas organizācijas un tās praksē plaši izmanto uzņēmējdarbības veicēji, ir liela nozīme starptautiskās tirdzniecības nevalstiskajā reglamentācijā. Tās atvieglo uzņēmējdarbības veicējiem līguma izstrādi, jo īsu un vienkāršu terminu izmantošana ļauj noteikt daudzus to komerciālo attiecību aspektus. Starptautiskās Tirdzniecības palātas izstrādātie *Incoterms*, kuros definēti un kodificēti parasti starptautiskajā tirdzniecībā lietotu konkrētu noteikumu un klauzulu saturs, tiek atzīti un praktiski īpaši plaši izmantoti.
- 22 Tādējādi, analizējot līgumu, lai noteiktu piegādes vietu regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmā ievilkuma izpratnē, valsts tiesai ir jāņem vērā visi šī līguma atbilstošie noteikumi un klauzulas, tostarp, ja nepieciešams, tādi noteikumi un klauzulas, kas ir vispārēji atzīti un paredzēti starptautiskās tirdzniecības praksē, kā *Incoterms*, tiktāl, ciktāl tie ļauj skaidri noteikt šo vietu.
- 23 Ja šajā līgumā ir ietverti tādi noteikumi vai klauzulas, ir jāpārbauda, vai tie ir noteikumi, kuros ir paredzēti vienīgi nosacījumi par risku sadalījumu saistībā ar preču transportēšanu vai izmaksu sadalījumu starp līgumslēdzējām pusēm, vai arī tajos ir noteikta preču piegādes vieta. Attiecībā uz *Incoterm* “Ex Works”, uz ko ir veikta atsauce pamata lietā, ir jākonstatē, ka šī klauzula, kā savu secinājumu 40. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, ietver ne vien A5. un B5. punktu ar nosaukumu “Transfer of risks”,

kas attiecas uz risku pāreju, bet arī A6. un B6. punktu ar nosaukumu "Division of costs", kas attiecas uz izmaksu sadalījumu, kā arī atsevišķi A4. un B4. punktu ar nosaukumu attiecīgi "Delivery" un "Taking delivery", kuros ir atsauce uz to pašu vietu un kuri tādējādi ļauj noteikt preču piegādes vietu.

- ²⁴ Savukārt, ja preces, kas ir līguma priekšmets, vienīgi šķērso dalībvalsts teritoriju, kurā neatrodas nedz lietas dalībnieku domicils, nedz preču nosūtīšanas vieta vai galamērķis, it īpaši ir jāpārbauda, vai līgumā minētā vieta, kas atrodas tādas dalībvalsts teritorijā, ir domāta vienīgi ar preču transportēšanu saistīto izmaksu un risku sadalīšanai vai tā ir turklāt arī šo preču piegādes vieta.
- ²⁵ Iesniedzējtiesai ir jāizvērtē, vai klauzula "Resa: Franco [nostra] sede" attiecīgajā līgumā pamata lietā atbilst *Incoterms* "Ex Works" A4. un B4. punktam vai citai klauzulai, vai citai paražai, ko parasti izmanto komercdarbībā un kas var skaidri noteikt preču piegādes vietu atbilstīgi šim līgumam, neizmantojot līgumam piemērojamās materiālo tiesību normas.
- ²⁶ Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka regulas 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka pārdevuma ar piegādi gadījumā vieta, kurā preces ir piegādātas vai bija jāpiegādā saskaņā ar līgumu, ir jānosaka, pamatojoties uz šī līguma noteikumiem. Lai pārbaudītu, vai piegādes vieta ir nosakāma "saskaņā ar līgumu", valsts tiesai, kura izskata lietu, ir jāņem vērā visi šā līguma noteikumi un klauzulas, kas var skaidri noteikt šo vietu, tostarp tādi noteikumi un klauzulas, kas ir vispārēji atzīti un paredzēti starptautiskās tirdzniecības praksē, kā Starptautiskās Tirdzniecības palātas izstrādātie *Incoterms*

2000. gadā publicētajā redakcijā. Ja šādi nav iespējams noteikt piegādes vietu, neat-saucoties uz līgumam piemērojamām materiālajām tiesībām, piegādes vieta ir tā, kurā ir notikusi fiziskā preču nodošana, ar kuru pircējs ir ieguvis vai tam bija jāiegūst fak-tiska vara pār šīm precēm pirkuma darījuma galamērķī.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ²⁷ Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesnie-dzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmais ievilkums ir jāinterpretē tādējādi, ka pārdevuma ar pie-gādi gadījumā vieta, kurā preces ir piegādātas vai bija jāpiegādā saskaņā ar līgu-mu, ir jānosaka, pamatojoties uz šī līguma noteikumiem.

Lai pārbaudītu, vai piegādes vieta ir nosakāma “saskaņā ar līgumu”, valsts tie-sai, kura izskata lietu, ir jāņem vērā visi šā līguma noteikumi un klauzulas, kas var skaidri noteikt šo vietu, tostarp tādi noteikumi un klauzulas, kas tiek vis-pārēji atziti un paredzēti starptautiskās tirdzniecības praksē, kā Starptautiskās

Tirdzniecības palātas izstrādātie *Incoterms* ("international commercial terms") 2000. gadā publicētajā redakcijā.

Ja šādi nav iespējams noteikt piegādes vietu, neatsaucoties uz līgumam piemērojamām materiālajām tiesībām, piegādes vieta ir tā, kurā ir notikusi fiziskā preču nodošana, ar kuru pircējs ir ieguvis vai tam bija jāiegūst faktiskā vara pār šīm precēm pirkuma darījuma galamērķi.

[Paraksti]